

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

XIX. De licitis & illicitis juramentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

nobis de voto emisso & præstito juramento à Canonicis insularum quòd regulam Cisterciensem observarent, non obstante violentia quæ proponebatur illata, cum neque metum mortis continerit neque corporis cruciatum, & ideo non debuerat cadere in constantes, nec obistente dolo quo se proponebant fuisse seductos, cum talis dolus non tam ad circumventionem Abbatis de Floreia quam ad fatuitatem eorum debeat retorqueri, super restitutione petita silentium de consilio fratrum nostrorum duximus eis sententialiter imponendum.

TITULUS XIX.

De licitis & illicitis juramentis.

Idem Hugoni Comiti & Marsueto Pisano Canonico.

Significante dilecto filio Rubeo cive Pisano ad nostram noveritis audientiam pervenisse quòd cum domum suam cum horto Gal. Pisano civi pro CCLII. libris pignori obligasset, & promississet, cautione præstita juramenti, quòd nisi domum ipsam statuto inter eos termino recolligeret, eundem creditorem ulterius super ea minime molestaret, infra statutum tempus per certum & fidelem nuntium pecuniam remisit: quam idem nuntius, infideliter agens, sicut ei inunctum fuerat, non persolvit. Cumque postmodum prædictus R. ab Imperatore captus pariter & detentus multa pericula sustinuerit & labores, nec dicto G. satisfacere potuerit, ut debebat, nunc per Dei gratiam libertati pristina restitutus, paratus est pecuniam reddere creditori; licet ipse prorsus eam recusaret recipere, quia ei non eam statuto termino persolvit. Cum igitur pactum commissoria sit in pignoribus improbatum, & quantum in eo fuit, prædictus R. juramenti debitum adimpleverit, cum per eum quem certum & fidelem nuntium sperabat pecuniam remiserit termino constituto, & dum in imperiali fuit captione detentus, satisfacere non potuerit creditori, devotioni vestrae presentium auctoritate mandamus quatenus si præmissis veritas suffragatur, prædictum creditorem, ut sorte contentus existat, pensionibus præfati pignoris computatis in sortem, & domum ipsam & hortum præfato R. omni postposita dilatione resignet, per censuram ecclesia-

Tom. I.

sticam pacto vel tali juramento nequam obstante, ammonitione præmissa, sublato contradictionis & appellationis obstaculo, compellatis

*IDEM * ARCHIEPISCOPO Armeriensi.*

* Amelienf. Episcopo.

Sicut nostris est auribus intimatum, Ecclesia dudum Tudertina vacante, ipsius Canonici & venerabilis frater noster Episcopus videns quòd cum eis, dum in minori esset officio constitutus, juramenta quædam in damnum episcopalis juris fecerunt priusquam de Pontificis electione tractatus aliquis haberetur; quæ utrum servari debeant, cum ex eis præsertim contingeret episcopales redditus minorari, tanquam vir providus & discretus olim nos idem duxit Episcopus consulendos. Nos ergo saluti ejus paternam volentes sollicitudine providere, pro juratione incauta imponi sibi fecimus penitentiam congruentem. Et nihilominus attendentes quòd juramentum, non ut esset iniquitatis vinculum, fuerit institutum, & quòd non juramenta sed perjuriam potius sunt dicenda quæ contra ecclesiasticam utilitatem attentantur, fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus personaliter ad Ecclesiam Tudertinam accedens, quod in damnum episcopalis juris repereris taliter attentatum, nostra suffultus auctoritate in statum debitum appellatione remota reducas, faciens quòd decreveris &c.

Idem illustri Regi Aragonum.

EX tenore litterarum tuarum nobis innotuit quòd quidam consiliarij tui, quin immo potius deceptores, tuum animum induxerunt ut jures, inrequisito assensu populi, usque ad certum tempus patris tui conservare monetam, quæ tamen circa mortem ipsius fuerat legitimo pondere defraudata. Quoniam autem eadem moneta est adeo diminuta & minoris valoris effecta quòd grave propter hoc in populo scandalum generatur, tu quod egeras indiscretè, discretè cupiens revocare, ac necessitati populi satisfacere, ab observatione juramenti prædicti, ex quo tibi & regno tuo metuis grave periculum imminere, postulasti suppliciter à nobis absolvi. Super hoc verò diligens indagator veritate comperta potuisset facile intueri quòd non tam erat absolutio necessaria quam interpretatio requiren-

DD d d

Cap. Sicut nostris. de constitutionib. in tercia collect.

Lib. 1. epist. 31. Cap. significante. de pignoribus.

Lib. 1. epist. 28.

da. Quoniam cum juramentum fecisti, monetam aut falsam aut legitimam esse credebas. Si falsam, (quod de regia serenitate non credimus) juramentum fuisset illicitum & nullatenus observandum, & pro eo tibi esset poenitentia injungenda, cum juramentum, ut esset iniquitatis vinculum, non fuerit institutum. Si vero ipsam legitimam esse credebas, juramentum licitum fuit, & usquequaque servandum. Et ut irreprehensibiliter observetur, consulimus & mandamus ut reprobata moneta quae à legitimo pondere fuerat diminuta, alia sub nomine patris tui moneta cudatur, quam ad legitimum pondus reducas secundum eum statum quem tempore patris tui habuerit meliorem, ita quod & antiqua moneta, quae ab illo statu falsata non fuerat, cum ea pariter expendatur. per quod dispendium vitari possit & juramentum servari.

TITULUS XX.

De eodem & notoriis & canonica purgatione.

Idem Neapolitano Archiepiscopo.

Lib. 1. epist.
45.

AD nostram noveris audientiam pervenisse quod dudum à te quasi per extorsionem tale fuit praestitum juramentum quod in omni causa deberes ordinem judicarium observare. Verum quoniam secundum traditiones canonicas manifesta accusatione non indigent nec in eis est ordo judicarius observandus qui debet in aliis observari, neque tu, quando sub praemisso tenore jurasti, habebas in mente ut propterea venires contra canonicas sanctiones, alioquin non juramentum sed perjurium potius extitisset, nec aliqua ratione servandum, nos juramentum tuum benignius volentes interpretari, ita quod consoner canonicis institutis, fraternitati tuae auctoritate praesentium intimamus quod in manifestis & notoriis ratione juramenti praemissi non credimus te teneri servare subtilitatem ordinis judicarij, quam in his non servari per omnia ipsa quoque juris ratio postulat & requirit. Unde videbitur, nec immerito, subtiliter intuenti de ordine judiciorum procedere ut in praemissis non per omnia ordo judicarius observetur, quamquam & secundum approbatum intellectum scripturae divinae recte possit intelligi quod jurasti tu in omnibus causis ordinem judi-

ciarium observares, in illis videlicet in quibus est ordo judicarius observandus. Sic ergo faciens & juramenti tenorem servabis, & instituta canonica non omittes.

Idem C. quondam Hildesimensi Episcopo.

Miramur non modicum & non sine ratione movemur quod contra nos ausus es ponere os in caelum, asserens quod contra te nec citatum nec convictum non fuerat sententia proferenda. Sed ecce in quo alterum judicas, te ipsum condemnas, cum tuum non fuerit de superiori temere judicare, & in eo quod excusationem tuam immo potius accusationem nostram allegas, tertium membrum omiseris, cum in manifestis non sit ordo judicarius requirendus. Verum utrum excessus tuus fuerit manifestus, conscientiae tuae relinquimus discernendum, cum non potuerit esse occultum quod tam publice factum fuit & per totam Teotoniam publicum. Tu etiam confessus videris de crimine, cum in litteris ad nos directis, quas adhuc apud nos in testimonium reservamus, Herbipolensem te praesumpseris Episcopum appellare.

Vide lib. 1.
epist. 104.

*IDEM ARCHIPRESBYTERO
sancti Andreae Pallianensis.*

QUAM sit grave crimen in Clericis gloriari cum malefecerint & in rebus pessimis exultare nullus sanae mentis ignorat. Accepimus sane, quod non sine dolore referimus, quod cum Ricus de Serrone R. filiam suam cuidam Iohanni nomine tradiderit in uxorem, Petrus Diaconus Ecclesiae sancti Petri, filius sacerdotis, non erubuit publice profiteri se praedictam feminam carnaliter cognovisse. Unde factum est quod praedictus vir ad propria eam remitteret cui fuerat matrimonialiter copulata. Quapropter per apostolica scripta mandamus quatenus si tibi constiterit de praemissis, omni contradictione & appellatione cessantibus praefatum ab officio & beneficio suspendere non postponas, compellens virum ut uxorem suam recipiat, eique sicut justum est officium exhibeat maritaliter.

Lib. 1. epist.
145.

Idem Exoniensi Episcopo.

TUA nos duxit fraternitas consulendos si de Clericis publice concubinas habentibus, qui quando conveniuntur à te, se esse concubinos diffitentur,

Lib. 2. epist.
265.